

Ås. Gnr. 60

Til Top. ark.

Til

Universitetets Oldsaksamling,

Oslo.

Endel oldsaker jeg har spurt opp, sendes herved i pakke til registrering og preparering.

1. Øks av jern funnet i 1939 på gården Torsrud, g.nr. 83, br.nr. 1 i Røyken. Øksa lå ca. $\frac{1}{2}$ m. djupt i myraktig jord som ble utgrøftet.
2. Stein m. hull f. på samme gård øst for hovedbygning i frukt-hagen.
- 1949/24.
27934 3. Øks av jern f. okr. 1920 av Ivar Stabekk på gården Hekleberg g.nr. 81, br.nr. 1 i Røyken på en haug kalt Eikehaugen, vest for nåv. bebyggelse.
- 1949/25
27938 4. Tveegget sverd f. for noen år siden på Nordre Ås i Efteløt, Ytre Sandsvær ca. 80 m. øst for hovedbygning.
- 1949/52
27965 5. Påbegynt steinøks fxxx visstnok kommet fra Sandsvær. Nærmere enkeltheter om funnet mangler for tiden. Skal bli sendt når det foreligger.

På Lågdalsmuseets vegne ber jeg om at nr. 4 og 5 må kunne bli oppbevart i samlingene her. Videre ville jeg sette pris på å få data vedkommende de andre fund til underretning for finnerne.

Lågdalsmuseet 19 juli 1948.

pt. Hongsberg

Arbødigst

Olaus Sætvedt
Olaus Sætvedt.

Resv. 22/7.

22 juli.1948.

Ch.B/ES.

Herr Olaus Sätvedt.
Lågdalsmuseet.
pr. Kongsberg.

Oldsaksamlingen har med beste takk mottat pakken med oldsaker. Om sakene kan vi opplyse følgende:

Øks nr.1. fra Torsrud er enten fra Vikingetiden eller også en middelalder type. Formen er nemlig ikke helt som noen av de typene vi kjenner fra Vikingetiden.

Øks nr.3, er sikkert fra Vikingetiden, men snarest fra den senere delen av perioden, 900 årene.

Steinen nr. 2. er et lite spinnehjul av kleberstein, og skriver sig sikkert også fra Vikingetiden.

Sverdet nr.4. er av en litt uvanlig type. Det er rimeligvis fra merovingertiden (600-800 årene e. Kr.). Funn fra denne tiden er ellers nokså sjelden, så stykket har stor interesse.

Steinøkse nr.5. er av en type vi kjender godt og skriver sig fra en temmelig sen del av yngre steinalder. Den har imidlertid spesiell interesse, ved den påbegyndte boringen til skafthull.

Som De vil forstå, er det altså nettop de to stykkene Lågdalsmuseet gjerne vil ha, som har størst interesse, og vi helst vil beholde. Vi kan derfor ikke uten videre returnere disse to funnene, men må forbeholde oss å komme tilbake til saken, når avdelingsbestyrerne for steinalderen og merovingertidsbestyrerne

II.

Vingertidsavdelingen, Konservator Anders Hagen og dr. Björn Hougen, er kommet tilbake fra ferie.

Vi er forøvrig takknemlig for opplysninger om de øvrige saker kan betraktes som gave til Oldsaksamlingen, eller om finnerne ønsker godtgjørelse?

Med beste takk for den interesse De har vist vårt arbeide,

Deres ærbødige

2I-3-1949.

Ch.B./KA.

Herr Olaus Sätvedt.
Lågdalsmuseet.
pr. Kongsberg.

Da vi ikke har mottatt noe svar fra Dem på vårt brev av 22-7-48 angående de jernsakene De var så venlig å sende oss, skal vi tillate oss å meddele følgende:

Som nevnt i vårt brev, vil vi gjerne beholde sverdet fra Nordre Ås (som vi etter nærmerste undersøkelse har bestemt som et vevsverd fra vikingtiden), steinøksen fra Sandsvær og jernøksen fra Hekleby i Røyken. De to andre sakene vil bli returnert så snart øksen fra Torsrud er preparert.

Hvis det var mulig, ville vi gjerne få vite bruksnr. til Nordre Ås i Eftelöt i Sandsvær, og likeledes om det finnes noen nærmere opplysninger om funnforholdene til de respektive saker. Dessuten ville vi være takknemlig for opplysninger om sakene er er en gave til Oldsaksamlingen, eller om finnerene ønsker godtgjørelse.

Med beste takk for den interesse De viser vårt arbeide,

Erbödigt

Til Universitetets Oldsaksamling,

Oslo.

Deres brev av 22-3-1949 mottok jeg først idag.

Jeg viser til skriv herfra dat. 19 juli 1948, Deres skriv av 22 juli samme år, brev herfra sendt 14 okt. s. å.

Siste brev har formodentlig ikke kommet frem. Det lød:

"I det jeg viser til brev av 19 juli herfra, skal jeg opplyse at jordfunn nr. 5, påbegynt steinøks, er funnet på gården Hvåla i Efteløt, Ytre Sandsvær i 1940. Øksa lå i ei myr mellom gården Nordre Ås og nevnte eiendom.

Vi ville selvsagt sette pris på om funn 4 og 5 kunne oppbevares på Lågdalsmuseet, men bøyer oss selvsagt for avgjørelse fra Oldsaksamlingen.

De øvrige innsendte funn skriver seg alle fra Røyken og har således ingen interesse for Lågdalsmuseet. De er gaver fra finnerne, nr. 1 og 2 fra gbr. Anton Sätvedt, Spikkestad, nr. 3 fra Ivar Stabekk, Spikkestad. Jeg ville sette pris på om finnerne ble underrettet om at funnene er kommet fram til Oldsaksamlingen."

Ås nordre har gårdsnr. 60, br.nr 2, Efteløt sogn, Ytre Sandsvær.

Hvåla " 61, " 2, ----do-----

Oldsakene fra Sandsvær er gaver til Lågdalsmuseet, d. v. s. under forbehold av at Oldsaksamlingen gir sitt samtykke. Jeg gjør alltid oppmerksom på dennes rett til å beholde sakene. Sakene fra Røyken ble oppspurt av meg og ved samtale med finnerne (eierne på gårdene) lovte jeg å ekspedere funnene til Oldsaksamlingen. Alt sammen må derfor betraktes som gaver til Oldsaksamlingen.

Noen opplysninger utenom det som tidligere er gitt, har jeg i grunnen ikke. Jeg skal gjengi hva jeg vet om dem.

Konf. Deres brev av 22/7-48, brev fra underskr. av 19-7-49.

Nr. 1. Øks av jern f. 1939 på Torsrud, g.nr 83, br.nr. 1, Røyken, Buskerud. Øksa lå ca. $\frac{1}{2}$ m djupt i myraktig jord som ble grøftet. Ca 100 m. i NV for nuv. bebyggelse.

Nr. 2. Stein med hull. (til handtein) f. på samme gård øst for hovedbyggn. i frukthagen.

Nr. 1 og 2 er gaver fra gbr. Anton Sâtvedt, adr. Torsrud, Spikkestad.

Nr. 3. Øks av jern f. omk. 1920 av Ivar Stabekk på Hekleberg, gr.nr. 81, br.nr. 1 i Røyken, Buskerud, på en haug kalt Bikehaugen, vest for nv. bebyggelse. Gave fra gbr. (?) Stabekk, Hekleberg, adr. Spikkestad.

Nr. 4. Tveegget sverd (bestemt som vevsverd), f. for noen år siden på Nordre Ås i Efteløt, Ytre Sandsvær, Buskerud, ca 80 m. øst for nv. hovedbygning. Nå er det pløyet mark. Ås, nordre, har g.nr. 60, br.nr. 2.

Funnet er gave til Lågdalsmuseet fra gbr. ~~XXXX~~ Peder A. Ås, Hostveit p. å. Ytø Sandsvær. Eventuelt takkeskriv bør sendes ham.

Nr. 5. Påbegynt steinøks f. i Hvåla g.nr 61, b.nr. 2, Efteløt, Ytre Sandsvær, Buskerud, i 1940. Øksa lå i ei myr mellom gården Nordre Ås, g.nr 60, b.nr 2, og nevnte eiendom. Ved finnestedet er det nåstandplass for skytterlaget Blinken.

Gave til Lågdalsmuseet fra gbr. Anders Hvåla, adr. Hostveit p. å. Ytre Sandsvær. Eventuelt takkeskriv bør sendes ham.

Ja, dette er det jeg f. t. vet. Lågdalsmuseet setter nå i gang et registreringsarbeid på gårdene i Sandsvær med tanke på innsamling av stoff til museumsarbeidet og en eventuell bygdebok. Skulle det under dette komme frem ting av interesse for Oldsaksamlingen, vil den bli underrettet.

Lågdalsmuseet, Kongsberg, 30 april 1949.

Arbødigst

Olaus Sâtvedt
Olaus Sâtvedt.